

Către: Iordanca-Rodica IORDANOV
Ministrul Mediului

Nr. 64 din 27.06.2023

Ref.: Avizare proiect de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale

Stimată doamnă IORDANOV,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare prezentăm comentariile și propunerile comunității AmCham Moldova la proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 950 din 25.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale expuse, inclusiv în cadrul ședințelor Grupurilor de lucru tematice pe platforma Ministerului Mediului.

În această ordine de idei, comunicăm următoarele.

1. La punctul 1) lit. b) din proiect:

Se propune completarea cu noțiunile „stație de preepurare” și „instalație de preepurare”.

În textul Regulamentului sunt utilizate noțiunile de stație de preepurare și instalație de preepurare, și, reieșind din faptul că potrivit caracteristicilor, specificațiilor tehnice și de preț, acestea sunt utilaje cu necesități și destinații distincte, în vederea asigurării clarității actului normativ, se impune definirea prezentelor noțiuni.

Totodată, la noțiunea „deversare în salvă a apelor uzate”, textul „anexa nr. 1 la prezentul Regulament” considerăm oportun a fi înlocuit cu sintagma „acordul de preluare a apelor uzate industriale sau în contractul de furnizare a serviciului de canalizare”, or, în situația când operatorul are posibilitatea de a primi ape uzate mai încărcate decât nivelul stabilit în Anexa nr. 1 la Regulament, depășirea concentrației de poluanți de 10 ori nu va mai constitui un criteriu de risc sporit. Astfel, este necesară compararea cu indicatorii stabiliți în acordurile de preluare a apelor uzate industriale sau în contractele de furnizare a serviciului de canalizare cu consumatorii.

Complementar, reieșind din definiția noțiunii de „acord de preluare a apelor uzate”, constatăm că acesta se va încheia cu consumatorul care deversează ape industriale, iar la pct. 1 lit. c) din proiect, prin care se urmărește modificarea lit. f) de la pct. 7 din Regulament, se menționează că Regulamentul se va aplica acordurilor de preluare a apelor uzate, apelor menajere uzate și apelor industriale uzate. În acest sens, suntem în prezența unei antinomii, care creează o incertitudine cu privire la prezența/lipsa obligativității semnării acordurilor de preluare a apelor menajere uzate, de către consumatori, considerent din care, găsim necesară clarificarea aspectelor invocate.

2. La punctul 1) lit. c) din proiect, propunem completarea cu textul „Operatorul nu are dreptul să stabilească în acordul de preluare a apelor uzate industriale sau în contractul de furnizare a serviciului de canalizare, valori ale CMA mai mici, decât cele prevăzute în anexa nr. 1 la prezentul Regulament.”.

Conform redacției propuse în proiect, se creează impresia că operatorul ar fi în drept să stabilească diverși indicatori ale CMA, consumatorul fiind lipsit de posibilitatea verificării încărcării stației de epurare. Pentru a exclude situațiile de stabilire a indicatorilor cu valori nerealizabile, considerăm oportună prezenta completare.

3. Atragem atenția asupra numerotării incorecte a proiectului actului normativ, la pct. 1 fiind dublate literele e) și f).

4. La punctul 1) lit. e) din proiect, textul „Consumatorii, ce deversează ape industriale, în sistemul public de canalizare prin racorduri individuale, separate de rețelele de canalizare prin care evacuează ape uzate alți consumatori sau de rețelele publice de canalizare aflate în proprietatea autorităților/instituțiilor publice, construite conform standardelor.” este lipsit de predicat, motiv din care se impune revizuirea acestuia.

Totodată, propunem completarea normei cu un termen rezonabil, în care operatorul va permite și va coordona cu consumatorul amplasarea punctului de control, or, regulamentul nu reglementează dreptul consumatorului noncasnic de a amplasa punct de control pentru prelevarea probelor de apă uzată atunci când apele uzate sunt deversate amestecate cu ale altui consumator în rețeaua operatorului, având rețea de canalizare comună. Astfel, dacă apele uzate comune deversate în rețeaua operatorului depășesc CMA din cauza unuia din consumatori, ambii trebuie să plătească plăți suplimentare și să instaleze stații de preepurare, fapt care creează un raport de inechitate între consumatori.

5. Punctul 1) lit. f) din proiect:

Din redacția propusă nu este cert cercul de subiecți pentru care se aplică stabilirea CMA (consumator, industrie, etc). Totodată, este de menționat că, consumatorul este lipsit de posibilitatea de a verifica faptul aprobării de către autoritatea publică locală a indicatorilor CMA care sunt reflectați de către operatori. La fel, nu este clar dacă respectiva informație urmează a fi făcută publică de către operator, modalitate de publicare și condițiile de reexaminare a acesteia.

6. La punctul 1) lit. f) din proiect propunem substituirea cuvântului „consumator” cu cuvintele „tip de activitate”.

Redacția propusă în proiect conține un risc sporit de încălcare a principiului egalității agenților economici, or, în lipsa unor criterii clare de determinare a valorilor CMA pentru consumatori, se creează condiții de abuz prin tratarea diferențiată a consumatorilor, fapt care, indubitabil va crea dezavantaje acestora.

La fel, reiterăm că unul din scopurile Grupului de lucru format, a fost separarea sectoarelor industriale în sarcina cărora va fi atribuită obligația de construire a stațiilor de preepurare și a celor obligați să dețină instalații de preepurare. În lipsa prevederilor aferente stabilirii criteriilor și condițiilor în care agentul economic este obligat să construiască stația de preepurare, problema ce persistă actualmente va rămâne neschimbată.

7. La punctul 1) lit. f¹) din proiect, pct. 10¹ înaintat spre completare, se propune următoarea redacție: „10¹. În cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic, agentul economic prezintă operatorului argumentarea de rigoare, cu indicarea cauzelor neîndeplinirii condițiilor de deversare. **Argumentarea se examinează de către operator în termen de 10 zile.** În aceste cazuri pot fi întocmite acorduri cu condiții temporare de preluare a apelor uzate

supraîncărcate, cu aplicarea calculului coeficientului **stabilit de către autoritatea publică locală**, la tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, până când consumatorul va lua alte măsuri pentru a aduce apele uzate la calitatea corespunzătoare, doar cu condiția, că aceasta nu va influența negativ asupra rețelelor de canalizare și procesului de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare al operatorului. **Decizia de refuz a încheierii cu consumatorul a unui contract de evacuare a apelor uzate supraîncărcate poate fi emisă în cazul în care operatorul prezintă dovezi că stația de epurare a apelor uzate nu dispune de rezerve necesare pentru a primi apele uzate cu concentrații majorate a poluanților, indicate în solicitarea consumatorului.”.**

Din textul proiectului nu este clar în sarcina cui este atribuită stabilirea valorii coeficientului de tarif și nici semnificația acestei noțiuni. În acest sens, considerăm necesară definirea noțiunii cu menționarea autorității publice locale în calitate de subiect responsabil de stabilirea valorii coeficientului de tarif, or, stabilirea coeficientului de tarif de către operator s-a dovedit a fi o practică defectuoasă, care a generat apariția unor probleme majore, inclusiv intentarea dosarelor în instanțele de judecată.

Adițional, întru neadmiterea tergiversării neîntemeiate și abuzive din partea operatorilor, considerăm oportună prevederea unui termen de examinare limitat la 10 zile, precum și reglementarea motivelor de refuz a încheierii contractului de evacuare a apelor uzate.

Subsidiar, vis-a-vis de încheierea acordurilor cu condiții temporare de preluare a apelor uzate supraîncărcate persistă unele neclarități, care necesită elucidare, și anume aferent condițiilor tehnico-economice care urmează a fi acceptate de către operator, perioada maximă admisă în care acordul va produce efecte, precum și consecințele imposibilității încheierii unui asemenea acord coroborat cu imposibilitatea instalării stațiilor de preepurare (având în vedere condițiile tehnice ale locației).

8. La punctul 1) lit. k) din proiect, după cuvântul „încheiate” propunem completarea cu textul „cu agenții economici, care practică activități menționate în Anexa nr. 9”.

9. Punctul 1) lit. l) din proiect:

Se propune excluderea cuvintelor „și apa se utilizează și se încorporează în produs”.

Nu este clară instituirea obligației în sarcina agentului economic de a instala unități de măsurare și înregistrare a volumelor apelor uzate industriale evacuate, în cazul încorporării apei în produs, or, acesta are deja instalat un contor de apă potabilă. Mai mult ca atât, agentul economic deversează mai puțin decât plătește, astfel că operatorul nu este păgubit sub nici o formă. La fel, debitul mic de apă uzată nu permite instalarea contorului de apă uzată, chiar și atunci când apa se utilizează și se încorporează în produs.

10. Punctul 1) lit. l¹) din proiect:

După cuvintele „în funcție de condițiile tehnice” se propune completarea cu cuvintele „și domeniul de activitate al consumatorului”, iar după cuvintele „sau a unei părți din acestea” completarea cu „prin instalații locale de preepurare sau în dependență de domeniul de activitate a consumatorului”.

11. La punctul 1) lit. l³) din proiect, după sintagma „sistemul public de canalizare” propunem completarea cu cuvintele „și condițiile schimbului de informații/rezultate aferent”.

12. Totodată, propunem expunerea pct. 19⁹ din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, în redacție nouă, după cum urmează:

„19⁹. Operatorul este obligat să preleveze o singură probă de apă uzată, a cărei cantitate trebuie să fie suficientă pentru efectuarea analizei fizico-chimice. În cazul în care reprezentantul consumatorului, care participă la procesul de prelevare a probelor de apă uzată, în momentul prelevării solicită prelevarea concomitentă a probelor pentru a fi prezentate în alt laborator acreditat, în scopul efectuării încercărilor de laborator din contul acestuia, atunci operatorul în prezența reprezentantului consumatorului va trebui să preleveze o probă într-un vas cu volumul de 15 -16 l pentru omogenizarea probei, care se va împărți în 4 probe, câte două probe de apă uzată pentru fiecare parte (două probe pentru operator și două probe pentru consumator). Acest fapt se va indica în Actul/Raportul de prelevare. Fiecare parte, din contul personal, le va transmite laboratorului acreditat în domeniul apelor uzate. Consumatorul și operatorul sunt responsabili pentru transportarea, predarea probelor de control sigilate, care au fost prelevate în prezența consumatorului și a operatorului, către laboratoarele acreditate în domeniul apelor uzate în termenii și condițiile stabilite. La transportarea probelor de apă uzată prelevate, acestea trebuie depozitate într-un dispozitiv de răcire capabil să mențină o temperatura de 5°C (±3°C).

Toate probele de apă uzată vor fi sigilate la locul prelevării acestora. După recepționarea acestor probe, laboratoarele acreditate vor efectua analiza pentru o singură probă (prima probă), iar a doua probă de control (martor) sigilată va fi păstrată în conformitate cu cerințele stabilite de standardele moldovenești care adoptă standarde europene sau internaționale.

În cazul contestării de către consumator a Raportului încercărilor de laborator, eliberat de către laboratorul acreditat al operatorului, în scopul demonstrării corectitudinii efectuării încercărilor de laborator, se vor utiliza probele de control (martor). Repetarea încercărilor de laborator din probele martor, în primul rând vor fi efectuate în laboratorul acreditat, care a efectuat încercările la comanda consumatorului și din contul acestuia, iar ulterior, în laboratorul acreditat al operatorului. La efectuarea încercărilor repetate de către laboratoarele acreditate din probele de control (martor), se vor invita pentru participare consumatorul, reprezentanții operatorului și a Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova (MOLDAC). În cazul rezultatelor diferite, se acceptă rezultatele laboratorului acreditat independent.

Proba de control (martor) sigilată va fi păstrată în condițiile stipulate în SM/ISO 5667, în cadrul laboratorului operatorului și a laboratorului acreditat, care a efectuat încercările de laborator, la comanda consumatorului, până se va demonstra corectitudinea efectuării încercărilor de laborator și/sau acceptarea rezultatelor încercărilor de către consumator.”.

Respectiva propunere de modificare va asigura îmbunătățirea procedurii de reglementare, precum și transparența procedurii de prelevare a probelor de apă uzată.

13. Cu referire la punctul 2 din proiect, menționăm că, potrivit conținutului notei informative, printre principalele prevederi ale proiectului, se regăsește modificarea la Anexa nr. 1 a indicatorului CBO5 de la 250 la 300 și grăsimile de la 25 la 30, urmând modelul României. Drept urmare a examinării proiectului, constatăm că a fost omisă modificarea indicatorului „Substanțe extractibile cu solvent organici (grăsimi)” de la 25 la 30. În acest sens, se propune efectuarea respectivei modificări.

La fel, la Anexa nr. 1 la Regulament se propune majorarea indicatorului de T°C de la 30°C la 35°C (conform proiectului la stația de epurare sau conform condițiilor tehnice elaborate de operatorul rețelei de canalizare similar standardelor europene, de exemplu România).

14. Propunem majorarea, la Anexa nr. 2 din Regulament, a indicatorului de T°C de la 30°C la 35°C (cu condiția că temperatura receptorului natural nu va depăși 35°C) și a indicatorului Reziduu fix de la 1500 mg/dm³ la 2000 mg/dm³, similar standardelor europene.

15. Aferent punctului 3 din proiect, prin care se urmărește modificarea punctului 4 din Anexa nr. 7 la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, propunem următoarea redacție:

„4. Plata suplimentară pentru depășirea indicatorilor de calitate la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare se calculează în baza mediei aritmetice a tuturor indicatorilor stabiliți conform pct. 9¹, inclusiv și cei în limita normelor, după formula:

$$Ps \text{ (lei)} = [\sum (\text{CMA } d : \text{CMA } n)/I] \times Vr \times T$$

unde:

Vr (m³) - volumul real evacuat al apelor uzate deversate de către consumator, pe intervalul considerat peste limitele admise, determinat în baza citirilor aparatelor de măsură montate la gura de evacuare sau a volumului determinat în baza condițiilor contractuale;

CMA n (mg/l) - concentrația normativă admisă spre evacuare. Valorile se preiau din avizul de racordare, sau din acordul de preluare a apelor uzate, sau din contractul de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și/sau canalizare și de epurare a apelor uzate, sau din acordul de mediu pentru folosința specială a apei sau dacă nu sunt stabilite în documentele anterioare din Anexa nr. 1.

I - numărul tuturor indicatorilor stabiliți conform pct. 9¹, inclusiv și cei în limita normelor;

T (lei/m³) - tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate determinat și aprobat prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică;

CMA d - concentrația maxim admisibilă **depășită** în apele uzate a substanțelor poluante la deversarea lor în rețeaua publică de canalizare, calculată cu relația:

$$(1.1) \text{CMA } d = (\text{CMA } e - \text{CMA } n)$$

unde:

CMA e (mg/l) - concentrația medie efectivă determinată din analizele fizico-chimice a probelor de apă, înregistrate în buletinele de analiză emise de laborator, calculată:

$$\text{CMA } e = (\text{Ci}(t1) + \text{Ci}(c_n) + \text{Ci}(t2))/n$$

unde:

Ci(c_n) (mg/l) - concentrația determinată de consumator din apele uzate evacuate în perioada analizată (în perioada t₁ și t₂, inclusiv);

Ci(t₁) și Ci(t₂) (mg/l) - concentrația determinată de către operatorul serviciului public de canalizare în momentul t₁ și respectiv t₂;

n - numărul de determinări ale concentrațiilor luate în calcul (concentrațiile operatorului și concentrațiile consumatorului)”.

16. Subsidiar, cu referire la pct. 4 din proiect, prin care se propune completarea Regulamentului cu Anexa nr. 9, menționăm faptul că, reieșind din conținutul notei informative a proiectului, Anexa nr. 9 urmează să conțină

sectoarele de ramuri ale industriei obligate să instaleze stații de epurare, preepurare. Acest aspect a fost discutat și agreat în cadrul ședințelor Grupului de lucru creat pentru examinarea în complex a problemelor și impedimentelor identificate. În această ordine de idei, în vederea armonizării legislației naționale cu legislația UE și luând în considerare imposibilitatea fizică și tehnică de instalare a stațiilor de epurare/preepurare în toate ramurile de activitate incluse în redacția propusă spre aprobare a Anexei nr. 9, considerăm potrivită transpunerea domeniilor de activitate similar Anexei III din Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21.05.1991 privind tratarea apelor urbane reziduale. În cazul în care modificarea propusă se consideră inoportună, la pct. 13 din Anexa nr. 9 din proiect, se propune substituirea textului „Prepararea alimentelor (cartof alte alimente)” cu cuvintele „Prelucrarea cartofilor”, similar Anexei III din Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21.05.1991 privind tratarea apelor urbane reziduale.

Vă rog să îl considerați pe Vasile Stepanuc, Policy Manager (vasilestepanuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Mediului și reiterează angajamentul și suportul acordat în atingerea obiectivelor comune în sectorul de gestionare a apelor uzate.

Cu respect,
Mila Malairău
Director Executiv
Camera de Comerț Americană din Moldova